

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(4)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1. สภาพของปัญหา.....	1
2. ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
3. วิธีการศึกษา.....	4
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	4
2. ประวัติความเป็นมาในเรื่องความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามกฎหมายไทย.....	6
1. ความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามกฎหมายเก่า.....	7
1.1 ความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ในสมัยสุโขทัย.....	7
1.2 ความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา.....	11
1.3 ความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามกฎหมายตราสามดวง (กฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จ).....	11
2. ความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามกฎหมายใหม่.....	17
2.1 ความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามกฎหมายประมุขร้ายส่วนแพ่ง.....	17
2.2 ความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	20

3.	ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามกฎหมายไทย.....	26
1.	ความรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด.....	26
1.1	ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะสัตว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433	26
1.1.1	พื้นฐานความรับผิดอันเกิดจากสัตว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433.....	27
1.1.2	หลักเกณฑ์ความรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 433.....	28
1.1.2.1	ความหมายของคำว่า “สัตว์”.....	28
1.)	ความหมายของคำว่า “สัตว์” ตามพจนานุกรม.....	28
2.)	ความหมายของคำว่า “สัตว์” ตามพระราชบัญญัติต่างๆ.....	28
3.)	ความหมายของคำว่า “สัตว์” ตามประมวลกฎหมายอาญา.....	30
1.1.2.2	ความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะสัตว์.....	34
1.)	ความเสียหายเกิดขึ้นเพราะสัตว์โดยตรง.....	36
2.)	ความเสียหายเกิดขึ้นเพราะสัตว์มีส่วน.....	37
1.1.2.3	บุคคลผู้ต้องรับผิด.....	39
1.)	เจ้าของสัตว์.....	39
2.)	ผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของ.....	47
3.)	ความรับผิดระหว่างเจ้าของสัตว์กับผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของ.....	51
1.1.3	เหตุยกเว้นความรับผิด.....	54
1.1.3.1	พิจารณาจากความระมัดระวังอันสมควรแก่การเลี้ยงการรักษา.....	55
1.)	ตามชนิดและนิสัยของสัตว์.....	55
2.)	ตามพฤติการณ์อย่างอื่น.....	57

1.1.3.2 ความเสียหายนั้นย่อมจะต้องเกิดขึ้นทั้งที่ได้ใช้ ความระมัดระวังถึงเพียงนั้น.....	58
1.1.4 สิทธิไต่เบี่ย.....	61
1.1.4.1 เจ้าของหรือผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนไปก่อน.....	61
1.1.4.2 มีบุคคลมาเช่าหรือยืมสัตว์โดยละเมิด หรือสัตว์อื่น ที่มีเจ้าของมาเช่าหรือยืมสัตว์.....	62
1.2 ความรับผิดในการกระทำของตนเองตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา 420.....	71
1.2.1 พื้นฐานความรับผิดในการกระทำของตนเองตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433.....	71
1.2.2 หลักเกณฑ์ความรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา 420.....	71
1.2.2.1 เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ.....	71
1.2.2.2 เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย (Unlawful).....	73
1.2.2.3 ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น (Damage).....	73
1.1.2.4 มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล (Causation).....	73
1.3 ความแตกต่างเกี่ยวกับการใช้มาตรา 433 กับ มาตรา 420.....	77
1.3.1 การพิจารณาแยกการปรับใช้ระหว่างมาตรา 433 กับมาตรา 420.....	78
1.3.2 ผลของการแยกใช้มาตรา 433 กับมาตรา 420.....	82
1.3.2.1 บุคคลผู้ต้องรับผิด.....	82
1.3.2.2 ภาระการพิสูจน์ของผู้เสียหาย.....	82
1.3.2.3 การอ้างเหตุยกเว้นความรับผิด.....	83
1.3.2.4 การใช้สิทธิไต่เบี่ย.....	83
1.4 ความรับผิดเพื่อละเมิดอันเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น.....	85
1.4.1 ความรับผิดเพื่อละเมิดอันเกิดจากการกระทำของลูกจ้าง ตามมาตรา 425.....	85

1.4.2 ความรับผิดเพื่อละเมิดอันเกิดจากการกระทำของตัวแทน ตามมาตรา 427	89
1.4.3 ความรับผิดเพื่อละเมิดอันเกิดจากการกระทำของบุตรผู้เยาว์ ตามมาตรา 429	91
1.4.4 ความรับผิดเพื่อละเมิดอันเกิดจากการกระทำของบุคคล ผู้ไร้ความสามารถตามมาตรา 430	93
2. ความรับผิดอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามบทบัญญัติอื่นนอกจากละเมิด	95
2.1 ประมวลกฎหมายอาญา	95
2.1.1 มาตรา 377	95
2.1.2 มาตรา 394	97
2.1.3 มาตรา 395	97
2.2 พระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองต่างๆ	97
2.2.1 พระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พ.ศ. 2464	97
2.2.2 พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2590	98
2.2.3 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522	99
2.2.4 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535	100
2.2.5 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535	101
2.2.6 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือ ปล่อยสุนัข พ.ศ.2548	101
2.2.7 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.2548	103
2.2.8 เทศบัญญัติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เรื่อง การควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ.2549	104
4. ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ตามกฎหมายต่างประเทศ	105
1. ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ในระบบกฎหมาย Civil Law	105

1.1 ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามประมวล	
กฎหมายแพ่งเยอรมัน.....	105
1.1.1 หลักเกณฑ์ความรับผิด.....	106
1.1.1.1 ความหมายและประเภทของคำว่าสัตว์.....	106
1.1.1.2 ความเสียหายอันเกิดขึ้นเพราะสัตว์.....	107
1.1.1.3 บุคคลผู้ต้องรับผิด.....	108
1.1.2 เหตุยกเว้นความรับผิด.....	110
1.2 ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามประมวล	
กฎหมายแพ่งฝรั่งเศส.....	111
1.2.1 หลักเกณฑ์ความรับผิด.....	111
1.2.1.1 ความหมายและประเภทของคำว่าสัตว์.....	111
1.2.1.2 ความเสียหายอันเกิดขึ้นเพราะสัตว์.....	115
1.2.1.3 บุคคลผู้ต้องรับผิด.....	116
1.2.2 เหตุยกเว้นความรับผิด.....	122
1.3 ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามประมวล	
กฎหมายลักษณะหนี้สวิส.....	124
1.3.1 หลักเกณฑ์ความรับผิด.....	125
1.3.1.1 ความหมายและประเภทของคำว่าสัตว์.....	125
1.3.1.2 ความเสียหายอันเกิดขึ้นเพราะสัตว์.....	125
1.3.1.3 บุคคลผู้ต้องรับผิด.....	125
1.3.2 เหตุยกเว้นความรับผิด.....	126
2. ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ในระบบกฎหมาย Common Law.....	126
2.1 ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามกฎหมาย	
อังกฤษ.....	126
2.1.1 ตามหลัก Common Law Rule.....	126
2.1.1.1 หลัก Negligence.....	126
2.1.1.2 หลัก Nuisance.....	127
2.1.1.3 หลัก Cattle trespass.....	128

2.1.2 ตามกฎหมาย The Animal Acts 1971.....	128
2.1.2.1 ความรับผิดอันเกิดจากสัตว์ประเภทที่เป็นอันตราย (Dangerous animal).....	129
2.1.2.2 ความรับผิดอันเกิดจากสัตว์ประเภทที่ไม่เป็นอันตราย (Non-dangerous animal).....	133
2.1.2.3 ความรับผิดอันเกิดจากบุกรุกของปศุสัตว์ (Trespassing Livestock).....	136
2.1.2.4 ความรับผิดพิเศษสำหรับความเสียหายอันเกิด จากสุนัข.....	141
2.1.3 ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสุนัขตาม พระราชบัญญัติอื่นๆ.....	143
2.2 ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดขึ้นจากสัตว์ตามกฎหมาย สหรัฐอเมริกา.....	144
2.2.1 หลักเกณฑ์ตาม Restatement (Second) of Torts.....	145
2.2.1.1 ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์เลี้ยง (Domestic Animal).....	146
2.2.1.2 ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ป่า (Wild Animal).....	149
2.2.1.3 บุคคลซึ่งได้รับความคุ้มครอง.....	150
2.2.2 มลรัฐมินเนโซต้า (Minnesota).....	151
2.2.2.1 หลักเกณฑ์ความรับผิด.....	151
2.2.2.2 เหตุยกเว้นความรับผิด.....	152
2.2.3 มลรัฐเท็กซัส (Texas).....	153
2.2.3.1 หลักเกณฑ์ความรับผิด.....	153
2.2.3.2 เหตุยกเว้นความรับผิด.....	154
2.2.4 มลรัฐแคลิฟอร์เนีย (California).....	157
2.2.4.1 หลักเกณฑ์ความรับผิด.....	157
2.2.4.2 เหตุยกเว้นความรับผิด.....	159

5.	ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ตามกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับและวิเคราะห์กับกฎหมายต่างประเทศ.....	160
	1. หลักเกณฑ์ความรับผิด.....	160
	1.1 ความหมายและประเภทของ“สัตว์”.....	160
	1.2 ความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะสัตว์.....	164
	1.3 บุคคลผู้ต้องรับผิด.....	166
	1.3.1 เจ้าของสัตว์.....	166
	1.3.2 บุคคลอื่นนอกจากเจ้าของสัตว์.....	167
	1.3.3 ผู้รับประกันภัย.....	169
	2. เหตุยกเว้นความรับผิด.....	169
	3. สิทธิไต่เบี่ย.....	171
	4. พื้นฐานความรับผิด.....	172
	5. ภาระการพิสูจน์.....	174
	6. การประกันภัย.....	174
6.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	176
	1. บทสรุป.....	176
	2. ข้อเสนอแนะ.....	179
	2.1 ความหมาย ประเภทของสัตว์ และพื้นฐานความรับผิด.....	181
	2.2 บุคคลผู้ต้องรับผิด.....	183
	2.3 เหตุยกเว้นความรับผิด.....	185
	2.4 สิทธิไต่เบี่ย.....	186
	2.5 การฟ้องคดี.....	187
	2.6 การจัดตั้งระบบทะเบียนสัตว์และหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ.....	188
	2.7 การประกันภัยความรับผิด.....	190

ภาคผนวก.....	192
ก. แผนภูมิประกอบการศึกษา.....	193
ข. รายงานประชุมกรรมการร่างกฎหมาย วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2468.....	205
ค. พระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง.....	215
- พระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พ.ศ.2464.....	216
- พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2590.....	217
- พระราชบัญญัติพิจารณาทางบก พ.ศ. 2522.....	220
- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ.2535.....	223
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535.....	225
- ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ.2548.....	229
- ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว เรื่อง การควบคุม การเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.2548.....	238
- เทศบัญญัติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เรื่อง การควบคุมการเลี้ยง หรือปล่อยสุนัข พ.ศ.2549.....	243
- ระเบียบกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ.2550 พร้อมตัวอย่างแบบคำขอจดทะเบียนสุนัข.....	251
ง. ตัวอย่างกรมธรรม์ประกันภัยเจ้าบ้าน (Homeowners Insurance) และตัวอย่างแบบคำขอทำสัญญาประกันภัยความรับผิดชอบที่เกิดจากสุนัข (Dog Liability Insurance) ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	260
บรรณานุกรม.....	279